

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n ja työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoimapalvelusta annettua lakia ja työttömyysturvalakia. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, eräisiin muihin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin tai kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena maksettavan ylläpitokorvauksen tasoa korotettaisiin 7 eurosta 8 euroon päivältä. Työsäikäyntialueensa tai kotikuntansa ulkopuolel-

la työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen osallistuvalla maksetaan eräin edellytyksin ylläpitokorvaus korotettuna. Korotetun ylläpitokorvauksen suuruudeksi ehdotetaan 16 euroa päivältä nykyisen 14 euron sijasta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Työmarkkinatukijärjestelmän kehittäminen

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen ohjelman mukaan työmarkkinatuen painopistettä muutetaan passiivisesta tuesta aktiiviseen. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joilla pyritään työmarkkinatuen aktivointiin ja erityisesti rakenteellisen työttömyyden alentamiseen. Näitä ovat:

- työmarkkinatuen ylläpitokorvauksista kehitetään aktiivintilisiä ja toimenpiteisiin osallistumismahdollisuuksia lisätään,
- valmistellaan malli, jossa tietyn työttömyysajan jälkeen työmarkkinatuen ehtona edellytetään osallistumista aktiivitoimenpiteisiin, joiden vaikuttavuutta parannetaan; järjestelmän toteuttamisen ehtona on, että on varmistettu aktiivitoimenpiteiden riittävyys,

- työmarkkinatuen tarveharkintaa puolison tulojen suhteen lievennetään,

- vaikeimmin työllistettäville tarkoitettuja nykyiset ja uudet palvelut sekä niiden resurssit kootaan työvoiman kehittämiskeskuksiin,
- selvitetään erilaisia kuntien ja valtion välisiä rahoitusmalleja, joilla voidaan kannustaa kuntia tehokkaaseen työttömyyden hoitoon; mahdolliset uudistukset toteutetaan erilaisten kuntien kannalta neutraalilla tavalla.

Hallituksen tarkoitus on, että mainitut toimenpiteet valmistellaan kokonaisuutena ja tarvittavat lakiesitykset annetaan eduskunnalle hallituskauden aikana. Hallitusohjelman mukaan mainituista toimenpiteistä kaksi viimeisinä mainittua valmistellaan osana poikahallinnollista työllisyysohjelmaa.

Työmarkkinatukijärjestelmän kehittämisen keskeisenä tavoitteena on kannustaa ja tukea työnhakijoita omaan aktiivisuuteen ja osallistumaan työmarkkinavalmiuksiaan edistäviin toimenpiteisiin nykyistä enemmän. Tavoit-

teen toteuttaminen edellyttää, että heidän taloudellisia mahdollisuuksiaan vastata toimenpiteestä aiheutuvista matka- ja muista ylläpitokustannuksista parannetaan. Jotta työttömien taloudellisia osallistumismahdollisuuksia erityisesti työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen voidaan lisätä, työmarkkinatuen ylläpitokorvauksen kehittäminen asteittain aktivointilisäksi aloitettaisiin viipymättä. Ensi vaiheessa ylläpitokorvauksen rakenne ja edellytykset säilytettäisiin entisellään, mutta sen tasoa korotettaisiin. Tasokorotus koski myös työttömyyspäivärahan piirissä olevia, toisin sanoen henkilöitä, jotka työttöminä ollessaan ovat oikeutettuja työttömyysturvalain mukaiseen perus- tai ansio-päivärahaan. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla maksettavaa ylläpitokorvausta korotettaisiin vastaavasti.

1.2. Ylläpitokorvaus

Julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain (1295/2002) 10 luvussa säädetään ylläpitokustannusten korvaamisesta opiskelijalle työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ajalta ja muihin sellaisiin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuvalla, joiden aikana hän ei ole työsuhteessa toimenpiteen järjestäjään. Ylläpitokorvauksesta ja sen edellytyksistä säädetään mainitun luvun 3—7 §:ssä.

Ylläpitokorvaukseen on oikeus työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla, joka saa lain 9 luvun mukaista koulutustukea tai työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisesti työmarkkinatukea koulutusajalta. Lisäksi työmarkkinatuen saajalla, joka osallistuu työharjoitteluun tai työelämävalmennukseen, on julkisesta työvoimapolitiittisesta annetussa laissa säädetyin edellytyksin oikeus ylläpitokorvaukseen. Ansioon suhteutetun koulutustuen saajalle ylläpitokorvauksen maksaa asianomainen työttömyyskassa. Työmarkkinatukea tai koulutustukea perustuksena saavalle ylläpitokorvauksen maksaa Kansaneläkelaitos.

Ylläpitokorvaus voi olla julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain 10 luvun 6 §:n mukaan myös harkinnanvarainen. Työvoimatoimisto voi myöntää ylläpitokorvauksen työpaikalla järjestettävään työkokeiluun osallistuvalla, työelämävalmennukseen osallistu-

valle työllistämistuen saajalle ja työnhakuvalmennukseen osallistuvalla. Harkinnanvaraisesta ylläpitokorvauksesta säädetään tarkemmin julkiseen työvoimapolitiittiseen kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1346/2002) 6 luvussa. Harkinnanvaraisen ylläpitokorvauksen maksaa työvoimaja elinkeinokeskus.

Ylläpitokorvaus voidaan maksaa myös korotettuna, jos henkilö osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on eräin edellytyksin oikeus myös henkilöllä, joka osallistuu työssäkäyntialueellaan, mutta kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään toimenpiteeseen. Korotettu ylläpitokorvaus voidaan lisäksi maksaa kotikunnassaan toimenpiteeseen osallistuvalla vajaakuntoiselle, jos hänelle vajaakuntoisuutensa johdosta aiheutuu erityisiä matka- tai muita ylläpitokustannuksia.

Julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain 10 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan ylläpitokorvaus on 7 euroa päivältä. Pykälän 2 momentin mukaan korotettua ylläpitokorvausta maksetaan 14 euroa päivältä. Työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan ylläpitokorvausta maksetaan kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatuen saajalle 7 euroa kuntouttavasta työtoiminnassa annetun lain (189/2001) 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetun aktivointisuunnitelman mukaisesti osallistumispäivältä.

Ylläpitokorvauksen taso ehdotetaan korotettavaksi 7 eurosta 8 euroon päivältä. Korotettu ylläpitokorvaus ehdotetaan vastaavasti korotettavaksi 14 eurosta 16 euroon. Kuntouttavan työtoiminnan aikaista ylläpitokorvausta koskevaan työttömyysturvalain viittaussäännökseen ehdotetaan lisäksi tehtäväksi tekninen korjaus.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Valtio rahoittaa julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain mukaiset ylläpitokorvaukset kokonaan. Valtio rahoittaa kokonaan myös kuntouttavan työtoiminnan ajalta työmarkkinatuen saajille maksettavat ylläpitokorvaukset. Ehdotettu ylläpitokorvausten ta-

son korottaminen lisäisi valtion menoja vuonna 2004 yhteensä 9,63 miljoonalla eurolla.

Valtaosa ylläpitokorvauksista maksetaan työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opiskelijoille. Ylläpitokorvausta arvioidaan vuonna 2004 maksettavan 6 160 000 päivältä ja korotettua ylläpitokorvausta 540 000 päivältä. Tasokorotus lisäisi siten määrärahan tarvetta opintososiaaliin etuuksiin 7,24 miljoonalla eurolla. Työharjoitteluun, työelämävalmennukseen ja kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien ylläpitokorvauksen korottaminen lisäisi työmarkkinatukimenoja 1,8 miljoonalla eurolla.

Harkinnanvaraisissa ylläpitokorvauksissa tasokorotuksesta aiheutuisi 590 000 euron lisämenot. Pääosa harkinnanvaraisista ylläpitokorvauksista maksetaan työnhakuvalmennuksen ja työpaikalla järjestettävän työkokeilun ajalta. Vuoden 2004 aikana arviolta noin 40 000 henkilöä osallistuu keskimäärin 7 päivän työnhakuvalmennukseen ja vastaavasti noin 10 000 osallistuu työkokeiluun.

Ylläpitokorvaus on verovapaa ja muissa etuusjärjestelmissä, esimerkiksi toimeentulotuessa niin sanottu etuoikeutettu tulo. Siten sen korottaminen ei lisää verojen ja maksujen tuottoa eikä vähennä muita etuusmenoja.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla toimeentulotuen saajalle maksetaan julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain 10 luvun

3 §:n 1 momentissa tarkoitetun ylläpitokorvauksen suuruisen toimintaraha osallistumispäivää kohti. Toimintaraha maksetaan korotettuna noudattaen, mitä työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvalla opiskelijalle maksettavan korotetun ylläpitokorvauksen määrästä ja saamisedellytyksistä säädetään julkisesta työvoimapolitiittisesta annetun lain 10 luvun 3 §:n 2 momentissa. Viittaussäännöksen mukaisesti ylläpitokorvauksen korottaminen heijastuu toimintarahan määrään. Toimintarahan tason nousu lisäisi kuntien toimeentulotukimenoja vuonna 2004 arviolta 210 000 eurolla.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työministeriössä virkatyönä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Esityksestä on kuultu keskeisiä työmarkkinajärjestöjä sekä Suomen Kuntaliittoa, Kansaneläkelaitosta ja Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:tä.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapalvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

3 §

Oikeus ylläpitokorvaukseen

Työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena opiskelijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 8 euroa päivältä.

Jos opiskelija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapoliittiseen aikuiskoulutukseen, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 16 euroon päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös opiskelijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

—————
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
 kuuta 2004.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 7 luvun 8 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

8 §

Ylläpitokorvaus

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatukea saavalle maksetaan ylläpitokorvausta 8 euroa kuntouttavasta työtoi-

minnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitetun aktivointisuunnitelman mukaiselta osallistumispäivältä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2004.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2003

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Työministeri *Tarja Filatov*

1.

Laki**julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesta työvoimapolvelusta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 10 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

3 §

Oikeus ylläpitokorvaukseen

Työvoimapolliittiseen aikuiskoulutukseen osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena opiskelijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 7 euroa päivältä.

Jos opiskelija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapolliittiseen aikuiskoulutukseen, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 14 euroksi päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös opiskelijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Työvoimapolliittiseen aikuiskoulutukseen osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden ylläpitokustannusten korvauksena opiskelijalla on oikeus saada ylläpitokorvausta 8 euroa päivältä.

Jos opiskelija osallistuu työssäkäyntialueensa ulkopuolella järjestettävään työvoimapolliittiseen aikuiskoulutukseen, maksetaan ylläpitokorvaus korotettuna 16 euroon päivältä. Korotettuna maksettavaan ylläpitokorvaukseen on oikeus myös opiskelijalla:

1) joka osallistuu työssäkäyntialueellaan kotikuntansa ulkopuolella järjestettävään koulutukseen;

2) jolle koulutukseen osallistumisesta aiheutuu majoituskustannuksia; ja

3) joka esittää vuokrasopimuksen tai muun luotettavan selvityksen majoituksesta aiheutuvista kustannuksista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkei-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

seen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

työttömyysturvalain 7 luvun 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 7 luvun 8 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

8 §

Ylläpitokorvaus

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatukea saavalle maksetaan ylläpitokorvausta 7 euroa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetun aktivointisuunnitelman mukaiselta osallistumispäivältä.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla työmarkkinatukea saavalle maksetaan ylläpitokorvausta 8 euroa kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitetun aktivointisuunnitelman mukaiselta osallistumispäivältä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Lakia sovelletaan ylläpitokorvauksiin, jotka kohdistuvat lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
